وزارت معارف

معینیت انکشاف نصاب تعلیمی، تربیهٔ
معلم و مرکز ساینس
ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی
و تألیف کتب درسی

هنر رسامی

صنف ششم

سال چاپ: ۱۳۹۰ هـ . ش.

کتب درسی متعلق به وزارت معارف بوده
خرید و فروش آن در بازار جداً ممنوع است .
با متخلفین بر خورد قانونی صورت میگرد.

وزارت معارف

معینیت انکشاف نصاب تعلیمی، تربیهٔ
معلم و مرکز ساینس
ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی
و تألیف کتب درسی

هنر رسامی

صنف ششم

سال چاپ: ۱۳۹۰ هـ.ش.

کمیته های تألیف، تحقیق و تدقیق کتاب

I. مؤلفان:

۱. محمدظاهر طاهری، آمر دیپارتمنت آرت و هنر ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.
۲. سید انور میچنخیل، عضودیپارتمنت آرت و هنر ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.

II. مطالعه و تأیید:

شورای ملی:

اعضای کمیسیونهای امور دینی، معارف و تحصیلات عالی ولسی جرگه و مشرانو جرگه.

III. تحقیق و تدقیق:

پوهنتون کابل:

پوهندوی محمد رفیق رفیق، استاد پوهنځی ادبیات پوهنتون کابل.

اکادمی علوم:

۱. معاون سرمحقق شریف الله، عضو علمی اکادمی علوم.
۲. سر محقق عبدالواجد واجد، عضو علمی اکادمی علوم.

وزارت معارف:

۱. عبدا لجلیل آخندازاده، عضو دیپارتمنت ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.
۲. نفیسه پوپلزی، عضودیپارتمنت آرت و هنر ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.
۳. حفیظ الله منیر، عضو دیپارتمنت آرت و هنر ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.
۴. محمد غالب الله یار، عضو دیپارتمنت آرت و هنر ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.
۵. احمد شقیق برنایار، استاد لیسه مسلکی هنرها.
۶. بلقیس احمدی، استاد لیسه مسلکی هنرها.

IV. کمیتهٔ بررسی محتوا، مسایل دینی، سیاسی و فرهنگی:

۱- داکتر عطاء الله واحدیار مشاور ارشد وزارت معارف و رئیس نشرات.
۲- دکتور محمد یوسف نیازی، مشاور وزات معارف.

V. کمیتهٔ نظارت تحقیق و تدقیق:

- دکتور اسد الله محقق معین انکشاف نصاب تعلیمی، تربیهٔ معلم و مرکز ساینس
- دکتور شیر علی ظریفی مسؤول پروژهٔ انکشاف نصاب تعلیمی
- معاون سرمؤلف عبدالظاهر گلستانی رئیس عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی

کمپوز و دیزاین:

میرمحمد سهیل و حمیدالله غفاری

سرود ملی

دا وطـــن افغانـــستـان دی
دا عـــزت د هـــر افغـــان دی

کـور د سـولې کـور د تـورې
هـــر بچـــی یـــې قهرمـــان دی

دا وطـــن د ټولـــو کـــور دی
د بلوڅـــــــو د ازبکـــــــو

د پـــښتـون او هـــزاره وو
د ترکمنـــــــو د تاجکـــــــو

ورســره عــرب، ګوجــر دي
پامیـــــریان، نورستانیـــــان

براهــوي دي، قزلبــاش دي
هــم ایمـــاق، هــم پــشه یــان

دا هیـــواد بــه تــل ځلیـږي
لکـــه لمـــر پـــر شـــنه آسمـــان

پــه سینــه کــې د آسیـــا بــه
لکـــــه زړه وي جـــــاویدان

نــوم د حــق مــودی رهبـــر
وایـــو الله اکبـــر وایـــو الله اکبـــر

بسم الله الرحمن الرحیم

پیام وزیر معارف

معلمان و شاگردان عزیز،

تعلیم و تربیه اساس انکشاف و توسعهٔ هر کشور را تشکیل می دهد، نصاب تعلیمی یکی از عناصر مهم تعلیم و تربیه می باشد که مطابق انکشافات علمی و نیازمندی های معاصر جامعه وضع می گردد، واضح است که انکشافات علمی و نیازمندی‌های جامعه همواره در حال تَطَوُّر می‌باشد؛ بناء لازم است نصاب تعلیمی نیز به صورت علمی و دقیق انکشاف نماید. البته نباید نصاب تعلیمی تابع تغیرات سیاسی، نظریات و تمایلات اشخاص گردد.

کتبی که امروز در دسترس شما قرار دارد بنابر همین مشخصات تهیه و ترتیب گردیده است، موضوعات علمی مفید در آن اضافه شده است، فعال نگه داشتن شاگردان در عملیهٔ تدریس جزء پلان تدریس گردیده است.

امیدوارم تدریس این کتاب با استفاده از روش های آموزش فعال مطابق رهنمود ها و پلان تعلیمی تعیین شده صورت گیرد، و اولیای شاگردان نیز در تعلیم و تربیهٔ با کیفیت دختران و پسران خود همکاری متداوم نمایند، تا اهداف و آروزهای نظام معارف بر آورده گردیده، نتایج و دست آوردهای خوبی برای شاگردان و کشور ما داشته باشد.

من باور دارم که استادان و معلمان گرانقدر ما در تطبیق مؤثر نصاب تعلیمی رسالت و مسؤولیت بزرگ دارند.

وزارت معارف همواره تلاش می نماید تا نصاب تعلیمی معارف مطابق اساسات دین مبین اسلام، حس وطن دوستی و معیار های علمی با در نظرداشت نیازمندی های مُبرم جامعهٔ ما انکشاف نماید.

در این عرصه از تمام شخصیت های علمی و دانشمندان تعلیم و تربیهٔ کشور و اولیای محترم شاگردان تمنا دارم، تا با ارائهٔ نظریات و پیشنهادات سالم و مفید خویش مؤلفان ما را در بهبود بیشتر تألیف کتب درسی یاری نمایند.

از همهٔ دانشمندانی که در تهیه و ترتیب این کتاب سهم گرفته اند، و از مؤسسات محترم ملی و بین المللی و سایر کشور های دوست که در تهیه و تدوین نصاب تعلیمی جدید و طبع و توزیع کتب درسی همکاری نموده اند صمیمانه اظهار امتنان و قدردانی می نمایم.

و من الله التوفیق

فاروق «وردک»

وزیر معارف جمهوری اسلامی افغانستان

فهرست عناوین

شماره	عنوان	صفحه
۱-	سیب و ناک :	۱-۲
۲-	سیب و ناک	۳-۴
۳-	کار دستی	۵-۶
۴-	سبزیها	۷-۸
۵-	سبزیها	۹-۱۰
۶-	درخت	۱۱-۱۲
۷-	پرنده ها	۱۳-۱۴
۸-	طوطی ها	۱۵-۱۶
۹-	لباس افغانی	۱۷-۱۸
۱۰-	حرکات پای اسپ	۱۹-۲۰
۱۱-	حشرات	۲۱-۲۲
۱۲-	گل	۲۳-۲۴
۱۳-	منظره تخیلی	۲۵-۲۶
۱۴-	کار دستی کاغذی	۲۷-۲۸
۱۵-	دردرختها	۲۹-۳۰
۱۶-	اشکال هندسی	۳۱-۳۲
۱۷-	اشکال هندسی و تخنیکی	۳۳-۳۴
۱۸-	شکل ابتکاری	۳۵-۳۶
۱۹-	شکل ابتکاری	۳۷-۳۸

۲۰- اشکال ابتکاری..... ۴۰-۳۹
۲۱- تاپه برگها..... ۴۲-۴۱
۲۲- دیزاینها..... ۴۴-۴۳
۲۳- کاردستی..... ۴۶-۴۵
۲۴- شکل ابتکاری..... ۴۸-۴۷
۲۵- ظروف خانه ۵۰-۴۹
۲۶- ظرف خانه ۵۲-۵۱
۲۷- بنأتاریخی..... ۵۴-۵۳
۲۸- رنگ آمیزی بنأتاریخی..... ..... ۵۶-۵۵
۳۹- کاردستی..... ۵۷
۳۰- آثار تاریخی..... ۵۸

درس اول

سیب و ناک

هدف: شناسایی شاگردان به طرز ترسیم پنسلی، سیب و ناک با در نظرداشت خطوط داخلی و خارجی.

پرسشها:

- سیب و ناک، دارای کدام رنگها اند؟
- خوردن سیب و ناک چه فایده دارد؟

معلم محترم:

بعد از شناسایی سیب و ناک، در مورد طرز ترسیم آنها به شاگردان معلومات دهید و آنها را به جواب گفتن سوالات آماده سازید. بعد جواب درست سوالات را ارائه داشته، ایشان را بگذارید تا مطابق میل خویش شکل فوق را ذریعهٔ پنسل نرم، کار نمایند و در قسمت کار، آنها را رهنمایی کنید.

فعالیت:

شاگردان اول به سوالات جواب گفته، بعد شکل فوق را با در نظرداشت خطوط داخلی و خارجی آن، از ضعیف به طرف قوی مطابق میل خود کار نموده، با پرداز های ساده آنرا را تکمیل نمایند.

تمرین در خانه:

بقیهٔ پرداز ها را در منزل تکمیل نمایید.

درس دوم

سیب و ناک

هدف: آموزش شاگردان با طرز رنگ آمیزی سیب و ناک.

پرسشها:

- از کدام رنگها در سیب و ناک استفاده کرده می توانید؟
- سیب و ناک در کدام موسم سال پخته می شوند و چرا مردم آن را می خورند؟

معلم محترم:

در قسمت ترکیب رنگها به خاطر ترسیم نمودن سیب و ناک، شاگردان را رهنمایی نمایید تا آنها بتوانند مطابق شکل داده شده، رنگها را به جای مناسب استعمال نمایند.

فعالیت:

شاگردان با در نظرداشت جای مناسب صفحهٔ کاغذ، سیب و ناک را مطابق شکل داده شده ترسیم نموده، رنگ آمیزی نمایند.

تمرین در خانه:

رنگ آمیزی سیب و ناک را در منزل تکمیل نمایید.

درس سوم

کار دستی

هدف: آشنایی شاگردان با ساختن کاردستی سیب و ناک از مواد محیطی مانند گل، چوب، مقوای رنگه و....

پرسشها:

- کدام مواد برای ساختن کاردستی ضرورت است؟
- چه نوع کار دستی را خوش دارید؟

معلم محترم:

سیب و ناک را از مواد سادهٔ محیطی کاردستی ساخته، فردای آن روز بالای میز گذاشته و شاگردان را به ساختن آن مشغول سازید. شما در ساختن آن با آنها همکاری نمایید.

فعالیت:

شاگردان نظر به علاقهٔ خود با در نظر گرفتن شکل فوق، در صنف و درخانه کارهای دستی بسازند.

ارزیابی:

- آیا علاقهٔ شاگردان به رسم و طرحها تبارز نموده است؟
- آیا رشد استعداد در ترکیب رنگها نمایان گردیده است ؟
- چطور از مواد سادهٔ محیطی استفاده شده است؟

درس چهارم

سبزی ها

هدف: آموزش طرز ترسیم سبزیها ذریعهٔ خطوط و طریق استفادهٔ آن.

پرسشها:

- در بارهٔ رنگهای سبزیها و طریقهٔ استعمال آن، از نقطه نظر صحی چه می دانید؟
- چرا سبزیها، در هر فصل سال، خورده می شوند؟

معلم محترم:

اول شکل فوق را بالای تختهٔ صنف رسم نموده، بعد شاگردان را به گروپها تقسیم کنید و هر گروپ با در نظرداشت شکل و فعالیت داده شده را مطابق میل خود کار نموده، یک گروپ کارهای خود را به گروپهای دیگر نشان بدهند.

فعالیت:

شاگردان اول سبزیها را ذریعهٔ خطوط کار نموده، بعد آن را تکمیل نمایند و کار خود را غرض نمایش، پیش روی صنف بگذارند.

ارزیابی:

- تاچه اندازه در طرز تفکر شاگردان تحول ایجاد گردیده است؟
- آیا دربارهٔ رنگها معلومات داده می توانید؟
- آیا حل مشکل با مشوره صورت گرفته است؟

تمرین در خانه:

در خانه با والدین خود دربارهٔ رنگ و طریقهٔ استفادهٔ سبزیها مشوره نمایید.

درس پنجم

سبزی ها

هدف: شناخت شاگردان به ترسیم سبزیها و رنگهایی که در سبزیها وجود دارد.

پرسشها:

- چرا سبزیها را ترسیم می کنیم؟
- خوردن سبزیها، برای انسان، چه فایده دارد؟

معلم محترم:

در ترکیب سبزیها، شاگردان را کمک نموده به آنها طرز سکیچ را در خطوط نشان داده و در قسمت ترکیب رنگها برای رنگ آمیزی، ایشان را همراهی نمایید.

فعالیت:

شاگردان شکل فوق را مطابق ذوق خود ترکیب و سکیچ آزادانه نمایند و کوشش شود که رنگها را در جای مناسب آن استعمال کنند.

تمرین درخانه:

در منزل، یکی از سبزیها را مطابق علاقهٔ خود کار کنید.

درس ششم

درخت

هدف: آموزش شاگردان درخارج از صنف با ترسیم نمودن اشیای طبیعی.

پرسشها:

- به چهارطرف محیط تان نگاه کرده، بگویید که چه چیزها به نظرتان زیبا ست؟
- کدام رنگها را در طبیعت دیده می توانید؟

معلم محترم:

شاگردان را بیرون از صنف برده و بگویید که هر یک از آنها مطابق خواست خویش یکی از اشیای طبیعی را کار کنند. شما آنها را رهنمایی کرده و اثرهنری هرکدام را ستایش نمایید.

فعالیت:

شاگردان بیرون از صنف مطابق میل خود یکی از اشیای طبیعی را با مثال فوق، کار و رنگ آمیزی نمایید.

تمرین درخانه:

در خانه از صنایع دستی افغانستان، یک کاردستی بسازید.

درس هفتم

پرنده ها

هدف: آشناشدن با طرز ترسیم پرنده ها.

پرسشها:

- از کدام پرنده، خوش تان می آید؟
- به کدام رنگهای پرنده ها، علاقه دارید؟

معلم محترم:

دربارهٔ پرنده ها، به شاگردان معلومات ارائه نموده و اشکال داده شده را شما هم با خطوط بالای تخته صنف کار نمایید، تا آنها متوجه خطـوط داخلـی و خارجی شکل شده وآنرا رسم نمایند.

فعالیت:

شکل پرنده را از کتاب، کار نموده مطابق میل خویش، پرداز بدهید.

ارزیابی:

- آیا انتخاب رنگ پرنده ها و طرز ترسیم تا اندازهٔ تحول کرده است؟

تمرین درخانه:

شکل فوق را در منزل تکمیل کنید.

درس هشتم

طوطی ها

هدف: آموختن ترکیب رنگها ی پرنده ها و طرز ترسیم ذریعهٔ خطوط.

پرسشها:

- در ترکیب رنگهای شکال معلومات داده میتوانید؟
- از رنگ آمیزی تصاویر چه احساس می کنید؟

معلم محترم:

برای شاگردان تفهیم شود که اول یکی از اشکال فوق را ذریعهٔ خطوط خفیف کارکرده، با ترکیب رنگهای مناسب رنگ آمیزی نمایند. در قسمت ترکیب رنگها و طرز سکیچ را رهنمایی کنید.

فعالیت:

شاگردان با دقت یکی از اشکال فوق را دیده، سکیچ نمایند. کوشش شود که خطوط خفیف کار شده بعد رنگ آمیزی گردد.

ارزیابی:

- **آیا** طرز تفکر، در قسمت سکیچ ورنگ آمیزی توسط شاگردان مطالعه شده است؟
- تاچه اندازه در ترکیب رنگها مهارت به کار رفته است؟

درس نهم

لباس افغانی

هدف: آشنایی شاگردان با عنعنه و فرهنگ افغانستان و رسم و رواجهای محلی.

پرسشها:

- آیا با لباسهای افغانی آشنایی دارید؟ تشریح کنید؟
- دیزاین ها، در لباسها از چه ساخته می شوند؟

معلم محترم:

دربارهٔ کلتور و فرهنگ افغانستان، به شاگردان معلومات ارائه و فعالیت داده شده را بالای آنها اجرا نموده، در گوشهٔ کتابچه هایشان رسم های شاگردان را اصلاح نمایید.

فعالیت:

شاگردان شکل فوق را، با در نظر گرفتن هدایات معلم صاحب، منظم رسم نموده آن را رنگ آمیزی نمایند.

تمرین درخانه:

درباره رسم و رواجها، از والدین خود معلومات حاصل نمایید.

درس دهم

حرکات پای اسپ

هدف: آشنایی شاگردان با طرز ترسیم از زوایای مختلف، با خطوط در هر شکل.

پرسشها:

- اسپ از کدام نوع حیوانات است؟
- انسان از اسپ، چه استفاده می کند؟

معلم محترم:

بعد از شنیدن جوابات شاگردان، آنها را بیشتر در پرسشها، فعال ساخته، در قسمت ترسیم پای اسپ، از زوایای مختلف، رهنمایی نمایید.

فعالیت:

شاگردان با در نظر داشت شکل فوق، می توانند پای اسپ را از زوایای مختلف ترسیم نمایند، با پنسل های نرم پرداز بدهند، از استاد در بعضی موارد کمک بخواهند.

ارزیابی:

- **آیا** دید درست شاگردان در ترسیم پای اسپ از زوایای مختلف، پرداز مطابق سایه و روشنی داده شده است؟

تمرین درخانه:

در منزل، مطابق میل تان رسم کنید.

درس یازدهم

حشرات

هدف: شناخت شاگردان از حشرات، طرز ترسیم با خطوط و رنگ آمیزی.

پرسشها:

- حشرات زنده جان های مفید هستند یا مضر؟ تشریح کنید.
- چند نوع حشرات را می شناسید؟

معلم محترم:

دربارهٔ حشرات و خصوصیتهای آن برای شاگردان معلومات داده و در ارائه جوابات درست آنها را یاری رسانیده، شکل فوق را بالای تختهٔ صنف با خطوط ترسیم نموده و ایشان را در زمینه، رهنمایی کنید.

فعالیت:

دربارهٔ حشرات معلومات حاصل نموده، بعد از روی تختهٔ صنف خطوط را دیده مطابق شکل فوق رسمهای خود را تکمیل و رنگ آمیزی نمایید.

ارزیابی:

- آیا طرز تفکر و برداشت شاگردان، از سوالها و اشکال فوق، پیامد هایی را داشت؟

تمرین درخانه:

در منزل، یکی از حشرات را کار کنند.

درس دوازه هم

گل

هدف: آشنایی شاگردان به ترسیم انواع گلها و رنگ آمیزی آن ها

پرسشها:

- چند رنگ گل مرسل را نام گرفته می توانید؟
- مردم چرا به گلها علاقه نشان می دهند؟

معلم محترم:

بالای شاگردان مطابق میل ایشان هر رنگ گلی را که انتخاب می کنند، کار نموده، در اجرای فعالیت آنها را رهنمایی نمایید.

فعالیت :

هر شاگرد نظربه علاقهٔ که به هر رنگ گل دارد گلـی را ترسـیم نمـوده و مطابق خواست خود رنگ آمیزی کند.

ارزیابی:

- در ترکیب نمودن رنگها، کدام مهارتها به کار رفته است؟

درس سیزدهم

منظره تخیلی

هدف: آموزش شاگردان از مشاهدات شان آنچه را که در فکر جا داده اند آن را روی کاغذ نقش بتوانند.

پرسشها

- آیا دربارهٔ رنگهای طبیعت فکر کرده چیزی گفته می توانید؟
- دربارهٔ آبدات تاریخی از مشاهدات تان چه ترسیم می کنید؟

معلم محترم:

شاگردان را بگذارید از مشاهدات خویش در طبیعت از آبدات تاریخی و دیزاینهای اسلامی فکر نمایند و بعد آنها را با ترسیم نمودن از طرز تفکرخودشان وادارید.

فعالیت:

دربارهٔ مشاهدات خود هر چه را که می د انید با در نظرداشت شکل فوق ترسیم نمایید.

تمرین درخانه:

دربارهٔ مشاهدات قبلی خود فکر نموده و با والدین خویش مشوره نموده آن را رسم نمایید.

درس چهاردهم

کار دستی کاغذی

هدف: به خاطر رشد استعداد و آموزش کار دستی.

پرسشها:

- از ساختن کارهای دستی چه احساس می کنید؟
- آیا گفته می توانید که از کدام مواد کار دستی می سازید؟

معلم محترم!

برای شاگردان تفهیم شود که با استفاده از کاغذ برای ساختن کاردستی اول کاغذ را مطابق شکل داده شده مربع ساخته و قات نمایند و این عمل را چندین بار تکرار نمایند تا شکل مطلوب به دست آید.

فعالیت:

شاگردان شکل فوق را مطابق مراحل داده شده کاردستی بسازند و در اجرای کار از استاد طالب کمک شوند.

تمرین درخانه:

با مشورهٔ والدین خود از کاغذ کار دستی بسازید.

درس پانزدهم

درختها

هدف: آشنایی شاگردان با اشکال سادهٔ طبیعی و ترسیم آن.

پرسشها:

- در طبیعت کدام زیباییها را دیده می توانید؟
- به چه چیزهای طبیعت علاقه دارید؟

معلم محترم:

شاگردان را بیرون صنف برده و به آنها صلاحیت بدهید تا مطابق میل خود یکی ازتصاویر طبیعت را کار کرده ذریعهٔ پنسل پرداز بدهند.

فعالیت:

شاگردان در خارج صنف فعالیت داده شده را اجرا نموده بر علاوهٔ آن یک تصویر از محیط خود کار نمایند.

تمرین درخانه:

فعالیت داده شده را ذریعهٔ رنگها در خانه تکمیل نمایند.

درس شانزدهم

اشکال هندسی

هدف: شناخت شاگردان با اشکال هندسی کمپوز (ترکیب) و ترسیم آن با در نظرداشت دوری و نزدیکی.

پرسشها:

- آیا به اشکال هندسی قبلاً آشنایی داشتید؟
- چرا اشکال هندسی را کار می کنیم؟

معلم محترم:

شاگردان را به گروپها تقسیم نمایید تا در بارهٔ اشکال هندسی فکر نمایند و آن را مطابق ذوق شان ترسیم کرده با رهنمایی شما آنرا ترسیم و رنگ آمیزی کنند، دربارهٔ دوری و نزدیکی به آنها یک اندازه معلومات ارائه بدارید.

فعالیت:

شاگردان شکل فوق را در گروپها کار نموده تا دوری و نزدیکی شکل را با دقت ببینند وبعد از رسم کردن پرداز بدهند.

تمرین درخانه:

فعالیت داده شده را درمنزل تمرین نمایند.

درس هفدهم

اشکال هندسی و تخنیکی

هدف: آموزش رسم های خفیف توسط پنسل و رنگ آمیزی اشکال هندسی و تخنیکی.

پرسشها

- از کدام اشکال هندسی خوش تان می آید؟
- که ها به اشکال هندسی ضرورت دارند؟

معلم محترم:

شاگردان را با ساختن ترکیب های مختلف آموزش بدهید و طریقه های مختلف رنگ آمیزی را به آنها بگویید به طور مثال: رنگ آمیزی توسط یک رنگ، دو رنگ ، سه رنگ و یا اقسام رنگها.

فعالیت :

شاگردان شکل فوق را سکیچ نموده بعد از اطمینان می توانند مطابق ذوق خود آن را رنگ آمیزی نمایند.

تمرین درخانه:

یکی از اشکال هندسی را در منزل ترسیم نمایید.

درس هژدهم

شکل ابتکاری

هدف: آشنایی شاگردان با طرز تفکر دربارهٔ ساختن اشکال ابتکاری از مواد سادهٔ محیطی.

پرسشها:

- برای یک دقیقه فکر کنید بعدا در مورد پیامد فکری تان صحبت نمایید؟
- ابتکار چه را میگویند؟

معلم محترم:

شاگردان را چند دقیقه به فکر کردن بگذارید تا با در نظر گرفتن شکل فوق، یک یک اثر ابتکار ی بسازند و هم دربارهٔ اثر هنری تبادل افکار نمایند.

فعالیت:

بعد از فکر کردن یک اثر ابتکاری را با در نظر داشت شکل فوق ساخته و دربارهٔ کارهای خویش تبادل نظر نمایید.

تمرین درخانه:

در منزل، مطابق خواست خود رسم کنید.

درس نزدهم

شکل ابتکاری

هدف: شناخت شاگردان از کارهای ابتکاری توسط برگ و رنگ.

پرسشها:

- شکل ذیل توسط چی کارشده؟
- تاحال چنین ابتکاری را کرده بودید؟

معلم محترم:

برای شاگردان بگویید که از برگها با درنظرداشت اشکال فوق یک اثر ابتکاری بسازند و در قسمت ساختن شکل ایشان را همکاری نمایید.

فعالیت:

از برگها مطابق ذوق خویش با در نظرداشت اشکال فوق یک اثر ابتکاری بسازید و میتوانید در رنگ آمیزی برگها از رنگهای مصنوعی نیز استفاده کنید.

تمرین درخانه:

درمنزل دربارهٔ طرح کارهای ابتکاری فکر کنید.

درس بیستم

اشکال ابتکاری

هدف: آموزش ریختن رنگها بالای کاغذ قات به خاطر ایجاد اثر ابتکاری.

پرسشها:

- دربارهٔ چه فکر می کنید، اظهار بدارید؟
- از کار های ابتکاری چه لذت می برید؟

معلم محترم:

به شاگردان هدایت داده شود که هر کدام در ترکیب و ریزاندن رنگ در اثر ابتکاری خود شان تصمیم بگیرند شما آنها را رهنمایی کنید و برای شان بگویید در اثنای کار لباس دیگر وسایل صنف و خانه را با رنگها آلوده نسازند.

فعالیت:

اول در یک طرف صفحهٔ کاغذ رنگها را ریزانده بعد کاغذ مساویانه قات بالای آن همرای کف دست کمی فشار داده دوباره کاغذ را باز کنید، شکل ابتکاری ظاهر می گردد.

تمرین درخانه:

شاگردان در منزل های خود مطابق میل یک یک شکل ابتکاری کار کنند.

درس بیست و یکم

تاپه برگها

هدف: آشنایی شاگردان با مواد محیطی بمنظور استفاده آنها در تاپه کاری .

پرسشها:

- کدام مواد برای تاپه کاری پیدا می شود؟
- از تاپه کردن ذریعهٔ مواد طبیعی و رنگ برای چه استفاده می کنید؟

معلم محترم!

شاگردان را در قسمت پیدا کردن مواد طبیعی با استفاده از رنگها رهنمایی نموده برای شان بگویید که شکل فوق را با خواست خود کار نمایند.

فعالیت:

شاگردان یکی از برگهای گل را گرفته به رنگ بزنید بعد مطابق شکل فوق به روی صفحهٔ کاغذ تاپه کنند.

تمرین درخانه:

شاگردان درخانه های خود صفحهٔ کتابچهٔ خود را با تاپه کاری مزین سازند.

درس بیست و دوم

دیزاینها

هدف: آشنایی با دیزاین کردن توسط پنسل.

پرسشها:

- از رسم ها چه استفاده می شود؟
- آیا در محیط خویش، رسم ها را دیده اید؟

معلم محترم:

دیزاینهای داده شده را بالای تختهٔ صنف کار نمایید تا شاگردان طرز رسم نمودن، حرکت دست تان را ببینند و آنها را در قسمت صفایی اثر شان رهنمایی نمایید.

فعالیت:

شاگردان دیزاینهای فوق را با خطوط صاف کار و توسط پنسلهای نرم طرح ریزی نمایند.

تمرین درخانه:

با مشورهٔ والدین در خانه از دیزاین ها هرکاردستی که ساخته می توانید انجام دهید؟

درس بیست وسوم

کاردستی

هدف: آموزش ساختن کاردستی از مقوای رنگه با طرح دیزاین و قطع آن ذریعهٔ تیغ.

پرسشها:

- آیا از مقوای رنگه با طرح دیزاین کاردستی ساخته اید؟
- چرا کاردستی دیزاین ها را می سازید؟

معلم محترم:

شاگردان را به ساختن کاردستی از مقوای رنگه توسط طرح دیزاین رهنمایی نمایید، به آنها با در نظرداشت مراحل شکل فوق معلومات ارائه بدارید.

فعالیت:

شاگردان اول دیزاین داده شده را بالای صفحهٔ کاغذ رنگه طرح کنند بعد ذریعهٔ تیغ آن را برش نمایند سپس توسط سرش، بالای صفحهٔ کاغذ بچسپانند.

تمرین درخانه:

شاگردان درخانه های خود از مواد سادهٔ محیطی کارهای دستی بسازند.

درس بیست وچهارم

شکل ابتکاری

هدف: آشنایی شاگردان با برگهای زیبا و ساختن اشکال زیبا.

پرسشها:

- ازکدام برگها، اشکال خوب به دست می آید؟
- چطور از برگها اشکال می سازید؟

معلم محترم!

به شاگردان بگویید که درساعت آینده مطابق ذوق خود برگهای زیبا را باخود آورده مطابق شکل فوق بالای صفحهٔ کاغذ با رهنمایی شما کار نمایند یعنی در جای مناسب صفحهٔ کاغذ توسط سرش برگها چسپانیده شود تا شکل مطلوب به دست آید.

فعالیت:

شاگردان از برگهای محیطی خود با در نظرداشت شکل فوق و هدایت استاد اشکال را بسازند و توسط سرش بالای صفحهٔ کاغذ بچسپانند.

ارزیابی :

- آیا شاگردان دید هنری و ابتکاری پیداکرده اند؟
- آیا استفادهٔ خوب از مواد محیطی کرده میتوانند؟
- آیا طرز تفکر در یافتن مواد پیدا نموده اند؟
- آیا ترکیب و شکل دادن رنگها را فهمیده اند؟
- آیا رشد استعداد شاگردان مشهود است؟

درس بیست وپنجم

ظروف خانه

هدف: آموزش طرز رسم نمودن لوازم خانه با خطوط خفیف و پرداز آن توسط پنسل.

پرسشها:

- از لوازم خانه چه استفاده میشود؟
- در اشکال ذیل کدام اشیای خانه را می بینید؟

معلم محترم:

تصویر فوق را بالای تختهٔ صنف با خطوط منظم کارکنید و هم دربارهٔ ترکیب اشکال به شاگردان معلومات ارائه بدارید و دربارهٔ دوری و نزدیکی سایه و روشنی آنها را رهنمایی نمایید.

فعالیت:

تصویر فوق را ترکیب نموده و توسط خطوط خفیف کار نمایید و بعد آن را ذریعهٔ پنسل نرم پرداز بدهید.

تمرین درخانه:

شاگردان در منزل، یکی از لوازم خانه را رسم نمایند.

درس بیست ششم

ظرف خانه

هدف: آشنایی شاگردان با طرق رنگ آمیزی لوازم خانه.

پرسشها:

- شکل ذیل در کجا ساخته می شود؟
- این شکل کدام رنگها را دارد؟

معلم محترم:

در قسمت رنگ آمیزی شکل فوق شاگردان را رهنمایی نموده و ترتیب رنگهای تصویر داده شده را برای آنها نشان بدهید بعد از تکمیل اثر هر کدام را به نمایش بگذارید.

فعالیت:

شاگردان بعد از سکیچ پنسلی شکل فوق را رنگ آمیزی نمایند. اگر تکمیل نمی شود آن را در منزل تکمیل نمایند.

تمرین درخانه:

رنگ آمیزی را در منزل تکمیل نمایید.

درس بیست و هفتم

بنأ تاریخی

هدف:آشنایی با بنأتاریخی طرر ترسیم و پرداز.

پرسش:

- بناهای تاریخی افغانستان و ممالک دیگر چه فرق دارد؟

معلم محترم:

دربارهٔ بناهای تاریخی افغانستان و جهان به شاگردان معلومات بدهید، شکل فوق را بالای تختهٔ صنف با خطوط کار نموده به آنها بگویید که از طرز ترسیم روی تختهٔ صنف و شکل داده شده کار نمایند.

فعالیت:

شاگردان بنأ تاریخی را از روی تخته و شکل داده شده کار نمایند، بعد آن را پرداز بدهند.

تمرین درخانه:

شاگردان درباره بنأ تاریخی فوق با والدین خود مشوره کنند.

درس بیست و هشتم

رنگ آمیزی بنأ تاریخی

هدف: شناخت از بنأ تاریخی و طرز ترسیم آن با خطوط و رنگ آمیزی.

پرسشها:

- **درکدام ولایات افغانستان بناهای تاریخی زیاد است؟**
- شکل ذیل را نام گرفته می توانید؟

معلم محترم:

دربارهٔ بناهای تاریخی افغانستان به شاگردان معلومات ارائه کرده در ترسیم نمودن آنها را رهنمایی نمایید.

فعالیت :

شاگردان اول شکل فوق را مطابق هدایت استاد با خطوط خفیف کار نموده، بعد آن را رنگ آمیزی کنند.

تمرین درخانه:

شاگردان درخانه های خود از والدین خویش دربارهٔ رنگ ها بنأ تاریخی معلومات حاصل نموده به ذوق خود آن را رسم نمایید

درس بیست و نهم

کاردستی

هدف: آموزش ساختن کاردستی بنأ تاریخی از مواد سادهٔ محیطی توسط شاگردان.

پرسشها:

- گفته می توانید که بنأ تاریخی را، از کدام مواد می سازید؟
- از دیدن جاهای تاریخی انسان چه احساس می کند؟

معلم محترم:

در ساختن کاردستی شکل فوق از مواد سادهٔ محیطی برای شاگردان معلومات داده طریق ساختن آن را به آنها بفهمانید " گل، مقوا چوپ و..."

فعالیت :

شاگردان به چند گروپ تقسیم شوند هر گروپ در مورد شکل فوق مطابق میل خود در ساختن کاردستی فکر نموده، هر کدام یک کاردستی ساخته و غرض نمایش پیش روی صنف بگذارد.

درس سی ام

آثارتاریخی

هدف: شناخت از آثار تاریخی افغانستان طرز ترسیم یکی از آنها ذریعهٔ خطوط و رنگ آمیزی.

پرسشها:

- در بارهٔ آبدات تاریخی افغانستان چه گفته می توانید؟
- در منطقهٔ که زنده گی می کنید آبدات و آثارتاریخی را دیده اید؟

معلم محترم:

درباره آثارتاریخی برای شاگردان معلومات داده به آنها بگویید که در شهرتان از آثار تاریخی دیدن کنید. بطور مثال موزیم کابل وغیره به معلومات آنها بیافزایید ایشان را در صورت امکان به سیر علمی آثار تاریخی، ببرید.

فعالیت:

شاگردان یکی از اشکال فوق را با خطوط خفیف کار نموده ذریعهٔ رنگها آن را زیبا سازند.